

Elisa Hyytiäinen 4.9.2023

Hyvä kansleri, rehtori, hyvät yliopistoyhteisön jäsenet ja yliopistomme ystävät

Yliopiston strategiassa todetaan, että hyvinvoiva ja osallistuva yliopistoyhteisö on menestyksemme edellytys ja yhtenä tavoitteena on, että yliopistomme on paras paikka opiskella ja työskennellä. Yhteisöllisyys on tärkeä arvomme ja sen merkitys on korostunut, kun olemme joutuneet kohtaamaan erilaisia kriisejä viime vuosina. Yhteisöllisyys rakentuu sujuvasta yhdessä tekemisestä ja toiminnasta, vuorovaikutuksesta, yhdessä olemisesta, sosiaalista suhteista ja ennen kaikkea luottamuksesta ja yhteenkuuluvuudesta. Yhteisöllisyys lisää osallisuutta, sitoutumista ja motivaatiota sekä tukee ja edistää avoimuutta.

Piinaavien koronavuosien jälkeen paluu arkeen on pikkuhiljaa normalisoitunut. Etätoista ja –opiskeluista on palattu osittain kampuksille. Uudet etätyökäytännöt ja -tavat ovat tulleet jäädäkseen ja hyvä näin. Etätyöskentelyn lisäksi tarvitsemme myös kohtaamisia työtiloissa ja luentosaleissa, käytävillä ja lounaspaikoissa. Moni asia ratkeaa usein käytäväkeskustelussa, ei tarvitse kirjoitella viestejä ja odottaa vastauksia. Kasvokkain kohtaamisessa on enemmän inhimillisyyttä kaiken sosiaalisen median keskellä. Näemme toisemme, kenties uskallamme jo kätelläkin, virittäydymme yhdessä asiaan. Keskustelun energiatila saattaa vaihdella paljonkin ja siihen on huomattavasti helpompi vaikuttaa läsnä ollen kuin tietokoneen ruudulla. Puhutaan asiaa, hieman ehkä asian vierestä harhautuen yllättäville poluille, joista usein aukeaa uusia vaihtoehtoja ratkaistaville asioille. Kasvokkain tapaamisessa näet, miten sinuun suhtaudutaan ja mahdollisesti havaitset omista asenteistasi uusia piirteitä. Saat toiselta aikaa ja annat toiselle aikaasi, keskittyen siihen hetkeen tekemättä muita asioita. Järjestäkää tiimien ja yksikköjen tapaamisia, sopikaa yhteisiä läsnäoloaikoja. Tulkaa paikalle ja ideoikaa yhdessä miten sujuva työ, opetus, tutkimus ja opiskelu parhaiten onnistuvat sekä etänä että yliopistolla paikan päällä.

Miten me voimme edistää yhteisöllisyyttä niin johtamisessa kuin yhteisön jäsenenä? Yhteisöllisyyttä edistävät yhdessä tehdyt tavoitteet, mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa. Yhteistyöhön kannattaa ja pitää kannustaa. Tämän lisäksi satsataan myös yhteisiin ei niin virallisiin tapahtumiin ja yhdessä oloon. Yhteisön jäsenenä voimme kaikki monella tapaa vahvistaa yhteisöllisyyttä. Tutustutaan toisiimme, tuetaan toisiamme, annetaan positiivista palautetta, huomioidaan toisemme ja erityisesti kuunnellaan ja tullaan kuulluksi. Tervehditään ja ollaan reiluja. Yhteisöllisyys tarvitsee meitä kaikkia ja me voimme jokainen vahvistaa omia työyhteisö- ja yhteistyötaitoja. Näiden taitojen kartuttamiseen on tarjolla paljon erilaista opiskelumateriaalia ja -kursseja mm. yliopiston henkilöstökoulutuksessa. Johtamis- ja vuorovaikutuskouluttaja Sari Kuusela on todennut, että yhteisöllisyyden parantaminen antaa tilaa keskittyä oleelliseen, sillä ei tarvitse enää etuilla, kun voi luottaa toisen tukeen. Syntyy yhteisiä näkemyksiä kilpailevien revii-rien sijaan. Voi rauhassa syventyä tekemään parhaansa ja jättää näyttämisen vähemmälle ja yllättäen lumoutua siitä kaikesta erityisestä, mitä saamme yhdessä aikaan.

Esihenkilöillä on merkittävä rooli yhteisöllisyyden luomisessa ja ylläpidossa. Yliopiston strategiassa todetaan, että kannustavalla esihenkilötyöllä ja aidosti yhteisöä osallistavalla johtamisella mahdollistamme jokaisen yliopistolaisen osallistumisen yhteisten asioiden hoitamiseen sekä työssä ja opinnoissa onnistumisen kokemuksen. Yhdistyksemme on vuosittain valinnut Helsingin

yliopiston vuoden esihenkilön, tähän mennessä jo 23 kertaa. Henkilöstön tekemissä esityksissä korostuvat toistuvasti esihenkilön tavoitettavuus, jämäkkyys hyvällä tavalla, empatia ja myötäeläminen, yhdessä suunnittelemisen ja tekeminen, hankalien asioiden esille ottaminen ja käsittely sekä kannustaminen ja vahva luottamus.

Yliopiston strategia lähtee siitä, että yliopiston rakenteet tukevat demokraattisia vaikutusmahdollisuuksia. Meillä on jo nyt useita vaikuttamisen paikkoja ja tilaisuuksia. Osallistukaa yliopiston yhteisiin tilaisuuksiin ja toimintaan. Esimerkiksi syksyllä järjestetään työsuojeluvaalit. Ehdokkaita haetaan työsuojeluvaltuutetuiksi, -varavaltuutetuiksi sekä henkilöstönedustajia työsuojelun kampustoimikuntiin. Työsuojeluorganisaatiossa toimiminen on erinomainen kanava vaikuttaa työyhteisöme hyvinvointiin. Syksyllä avautuu myös koko yliopistoyhteisön aloite- ja ideakanava, joten nyt ideoimaan yksin tai yhdessä aloitteita yliopistomme toiminnan kehittämiseen. Kannustan teitä myös osallistumaan yliopistossa toimivien henkilöstö- ja opiskelijajärjestöjen toimintaan. Edunvalvonnan lisäksi tarjolla on laajempaa näkökulmaa yliopistoon, verkostoitumista ja parhaimmillaan elinikäisiä ystäviä, tietenkään yhteisöllisyyttä unohtamatta.

Yhteisöllisyyteen liittyy myös toistemme arvostaminen ja kunnioittaminen. Yleensä kesän uutistarjonta on ollut vähäistä, mutta viime kesänä uutisia tuli seurattua aktiivisemmin, siitä piti huolen maamme uuden hallituksen alkutaival nollatoleranssi- ja rasismikeskusteluineen. Yliopistomme on tehnyt pitkään ansiokasta tasa-arvotyötä. Nyt jos koskaan on tilausta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyölle. Yhteisöllisyyden toteutumisessa on tärkeää, että kukin yhteisön jäsen voi tuntea olevansa tarpeellinen ja hyväksytty. Jokainen meistä voi omalla toiminnallaan purkaa syrjiviä käytäntöjä ja luoda yhdenvertaisempaa työ- ja opiskelukulttuuria. Siis kunnioita, älä pilkkaa, älä oleta, kommunikoi, puutu tarvittaessa ja pyydä anteeksi. Meillä jokaisella on oikeus turvalliseen työ- ja opiskelu ympäristöön, jossa voi olla oma itsensä sekä kokea olevansa kunnioitettu ja arvostettu täysin omana itsenään. Kiteytän asian J. Karjalaisen laulun sanoihin, eli "Me ollaan sankareita kaikki, kun oikein silmiin katsotaan, me ollaan sankareita elämän, ihan jokainen!" Me emme ole täällä vain työntekijöitä, opettajia, tutkijoita, opiskelijoita - me olemme yliopisto.

Teille kaikille sankareille toivotan

Happy academic year

Ett got lösär!

Hyvää lukuvuotta